

ГІЛЬОРМЕ

Тетяна Вікторівна
gillyorme@i.ua

УДК 657.6

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИПЛАТ
ПРАЦІВНИКАМ У СИСТЕМІ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ
ПІДПРИЄМСТВА

ЛЕНЬ

Анастасія Володимирівна
liss1995@inbox.ruк.е.н., доцент кафедри,
Дніпровський національний
університет імені Олеся
ГончараORGANIZATION OF PAID ACCOUNTING
TO EMPLOYEES IN THE SYSTEM OF
ENTERPRISE'S INFORMATION SPACEмагістрант, Дніпровський
національний університет
імені Олеся Гончара

У статті розглянуто особливості організації обліку виплат працівникам як елементу управління персоналом. Проаналізовані облікові операції за сегментом «Заробітна плата» відповідно до змісту. Побудована схема потоків облікових документів з нарахування заробітної плати на основі системи «пулів» підрозділів центрів відповідальності.

В статье рассмотрены особенности организации учета выплат работникам как элемент управления персоналом. Проанализированы учетные операции по сегменту «Заробитная плата» в соответствии с содержанием. Построена схема потоков учетных документов по начислению заработной платы на основании системы «пулов» подразделений центров ответственности.

In the article the peculiarities of the accounting of payments to employees as an element of personnel management were considered. The accounting operations under the "Wages" segment were analyzed in accordance with the content. The scheme of flows of accounting documents on payroll calculation based on the system of "pools" of units of the centers of responsibility was constructed.

Ключові слова: облікові операції, виплати працівникам, схема потоків облікових документів

Ключевые слова: учетные операции, выплаты работникам, схема потоков учетных документов

Keywords: accounting operations, payments to employees, flow chart of accounting documents

ВСТУП

Найбільший цінним активом в інформаційному суспільстві стає кваліфікаційний персонал, який виявляє зацікавленість у максимізації прибутку підприємства. Вдосконалення системи обліку оплати праці, як інформаційної основи повноцінного відтворення трудових ресурсів, призводить до зростання багатства країни [1]. Критичний аналіз фахової літератури свідчить, що у сучасній вітчизняній методології обліку виплат працівникам підприємства всі існуючі проблеми бухгалтерського обліку виплат персоналу на мікрорівні наявні у відсутності раціонального організаційно-методичні забезпечення організації обліку цього сегменту: чітке формування облікової політики виплат персоналу, актуальні первинні документи щодо винагород працівникам, використання сучасної методики обліку виплат, формування ефективних облікових потоків між підрозділами, складання та надання звітної інформації. Саме багатоаспектність цієї проблеми зумовило різноманітність наукових досліджень. Зокрема, Давидюк Т.В. [2, с. 168] розроблено процесну модель управління витратами на персонал із врахуванням фазами процесу інвестування у формування та відтворення, витрат на використання персоналу. Починок Н.В. [3, с. 74] пропонує використовувати методика відображення в обліку витрат на персонал за фазами процесу відтворення, що може бути підґрунтям для поєднання інвестиційного та витратного підходів щодо відображення витрат на

персонал. Тютлікова В.В. [4] розробила організаційно-методичний підхід до обліку трудових ресурсів підприємства як облікової категорії.

МЕТА РОБОТИ

Метою статті є вивчення раціональної організації обліку виплат працівникам як основи релевантних управлінських рішень менеджменту персоналу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічна та інформаційна основа дослідження – це наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet. Табличний і графічний прийоми застосовувалися для наочного подання результатів дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ

Обліковий процес всіх сегментів поділяється на часткові процеси, які формуються за окремими об'єктами обліку (запаси, основні засоби, заробітна плата) та за комплексами облікових операцій (облік оприбуткування, витрачання, реалізації тощо). Саме часткові процеси розподіляються на окремі етапи, на яких здійснюються первинні, поточні та підсумкові облікові операції. Етапи обліку є основою облікового процесу на засадах нормування. Облікові операції за змістом поділяються на: технічні, логічні, аналітичні, творчі, організаційні та допоміжні. Об'єктом нашого дослідження є облік виплат працівникам. У табл. 1 подано розподіл облікових операцій за змістом щодо етапів обліку сегменту «Облік заробітної плати».

Таблиця 1

Облікові операції, що здійснюються під час розрахунків з персоналом [авторська розробка]

№ з/п	Етап обліку сегменту «Заробітна плата»	Розподіл облікових операцій за змістом	Зміст операції
1	Нарахування заробітної плати	Технічні	Записи до реєстрів обліку.
		Логічні	Підготовка на підставі облікових даних довідок.
		Аналітичні	Процес обчислення заробітної плати.
		Організаційні	Контроль за правильністю ведення розрахунків.
2	Утримання із заробітної плати	Логічні	Звірка розрахунків.
		Аналітичні	Процес обчислення усіх необхідних податків із заробітної плати.
		Організаційні	Контроль за правильністю ведення розрахунків.
3	Виплата заробітної плати	Аналітичні	Обчислення чистої заробітної плати.
4	Передача документації до архіву	Технічні	Сортування документів перед передачею їх до архіву.
		Допоміжні	Ведення діловодства, підшивки документів, архівне зберігання документів.

За результатами дослідження, можна дійти до такого висновку: різні за змістом операції можуть бути присутніми одразу на декількох етапах, оскільки облікові операції лише в тому випадку будуть виконувати свої функції із забезпечення точності та достовірності інформації, коли їх застосовують комплексно, у тісній взаємозалежності одна з одною.

Будь-який вид діяльності пов'язаний із роботою з документами, які можуть формуватися як на самому підприємстві, так і надходити від контрагентів. Кожний з таких документів має бути прийнятим, обробленим, виконаним та переданим на зберігання до архіву. Рух усіх документів на підприємстві називається документообігом. Оскільки даний процес є важливою та невід'ємною частиною бухгалтерського обліку, він має бути регламентованим. Для досягнення цієї мети формуються графік документообороту та оперограма. Однак уніфікованої форми не існує, тому суб'єкт господарювання має право створювати ці документи в залежності від мети діяльності, типу організаційної структури управління тощо. Основною перевагою формування графіку документообороту є можливість здійснювати оперативний контроль над всією суку-

ністю облікових процедур з метою надання повної, достовірної та релевантної управлінської інформації.

Документообіг з обліку виплат працівникам – це раціонально організована система формування, перевірки та обробки первинних документів обліку, якість ведення якої характеризується застосуванням підприємством оперограм та графіків документообігу. Графічний спосіб надає можливість встановити логічні зв'язки між різними етапами роботи з певними видами документів на підприємстві, простежити послідовність такої облікової роботи та її зміст [5]. Така візуалізація інформаційних даних спрощує їх сприйняття та надає можливість швидко виявити наявність подвійного витрачання часу на виконання однієї і тієї ж самої операції. Також оперограма показує рух первинного бухгалтерського документа з метою оптимізації облікового процесу. З великого масиву первинних документів сегменту обліку виплат працівникам, на наш погляд, необхідно побудувати Табеля обліку використання робочого часу (ф. № П-5) як основи здійснення нарахування почасової форми оплати праці (табл. 2).

Таблиця 2

Оперограма руху Табеля обліку використання робочого часу [авторська розробка]

Назва робіт	Табельник	Керівник структурного підрозділу	Спеціаліст відділу кадрів	Бухгалтер з обліку заробітної плати	Архіваріус
1. Заповнення основних реквізитів (дата, ПІБ, р.д. у місяці)	●	—	●		
2. Перевірка даних: фактичних виходів на роботу на неявок у розрізі причин, контроль кількості працівників		●	●		
3. Підписання документа		●	●		
4. Перевірка даних для розрахунку інспектором кадрів			●		
5. Передача в бухгалтерію			●	●	
6. Складання на основі Табеля розрахунково-платіжної відомості				●	
7. Передача до архіву				●	●

Отже, за допомогою оперограми можна прослідкувати рух Табеля від його створення табельником до передачі у архів. Ця інформація є наочною та зрозумілою.

Важливим для успішного провадження діяльності є розуміння потоків облікових документів між підрозділами підприємства. Такі схеми здебільшого є доволі громіздкими та інформативними, що ускладнює сприйняття.

Однак, для вирішення даної проблеми достатньо використати при побудові схеми потоків облікових документів для нарахування заробітної плати працівнику у програмному продукті MS Visio. Даний прог-

рамний продукт дозволяє відокремлювати за допомогою «пулів» окремі структурні підрозділи, що значно спрощує аналіз наведеної інформації. Приклад використання даного продукту для побудови схеми потоків документів з нарахування заробітної плати наведено рис. 1.

Інформація про господарську операцію знаходиться у інформаційному просторі підприємства в русі з моменту утворення первинного документа до відображення впливу господарської операції в звітності, що забезпечується рухом бухгалтерських документів за етапами її обробки.

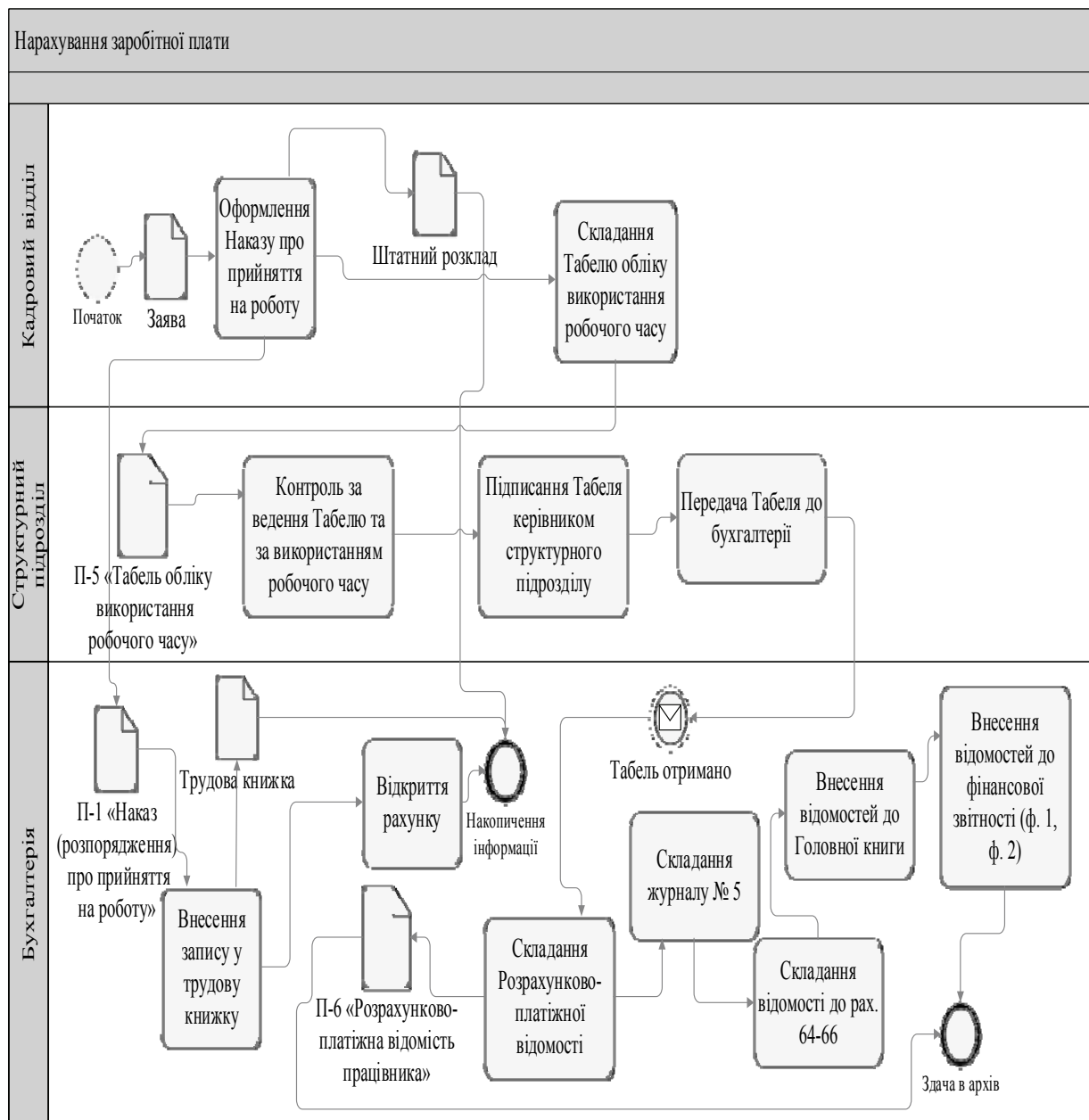

Рис. 1. Схема потоків облікових документів з нарахування заробітної плати [авторська розробка]

ВИСНОВКИ

Саме раціональний впорядкований рух бухгалтерських документів і виконання різноманітних процедур впливає на ефективну систему управління всіх ресурсів суб'єкта господарювання, особливо стратегічного його ресурсу – персоналу. Перспективами по-

дальших досліджень в системі організації обліку виплат працівникам є: розробка технічної картки робочих рахунків, накопиченої оперограми первинних документів з конкретизацією часу та виконання певних робіт відповідальними особами за підрозділами центрами-відповідальності.

Список використаних джерел

1. Гільорме Т.В. Удосконалення організаційно-методичного забезпечення обліку виплат працівникам підприємства [Електронний ресурс] / Т.В. Гільорме, А.С. Бутильська // Глобальні та національні проблеми економіки – 2017. – №17. – С.801-806. – Режим доступу: http://global-national.in.ua/archive/17-2017/17_2017.pdf
2. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік людського капіталу як передумова капіталізації компанії / Т.В. Давидюк // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Випуск 2 (17) / Відповідальний редактор д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – С. 70-76.
3. Починок Н.В. Методика формування обліково-аналітичної інформації про витрати на персонал на основі інвестиційного та витратного підходів / Н.В. Починок // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2011. – Випуск 6/2. – С. 167-172.
4. Тютлікова В.В. Проблеми обліку трудових ресурсів / В.В. Тютлікова // Ефективна економіка. – 2015. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3825>
5. Гільорме Т.В. Оптимізація організації документообігу на підприємстві з метою вдосконалення обліку розрахунків з контрагентами в умовах кризи неплатежів / Т.В. Гільорме, Т.О. Гаркавець // Економіка і фінанси. – 2017. – № 2. – С. 19-26.